

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός: Η έγκαιρη διάγνωση των ασθενών με ΚΠ με βάση τη καταγραφή του κλινικού ιστορικού και των συμπτωμάτων, από τα αρχεία της Παθολογικής Ογκολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου.

Μεθοδολογία: Πραγματοποιήθηκε αναδρομική καταγραφή των δημογραφικών, κλινικών και εργαστηριακών δεδομένων από 94 ασθενείς με ΚΠ. Ακολούθησε στατιστική ανάλυση των δεδομένων.

Αποτελέσματα: Το μεγαλύτερο ποσοστό των ασθενών ήταν άνδρες (80.9%, N=76) και ο μέσος όρος ηλικίας τα 67 έτη (38-86 έτη). Σχετικά με τις συννοσηρότητες των ασθενών παρατηρήθηκε ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά αφορούν στο ΧΑΠ (35.1%, N=33), στην Υπερτροφική Καρδιοπάθεια (26.6%, N=25), στη Στεφανιαία Νόσο (25.5%, N=24) και στον Σακχαρώδη Διαβήτη (22.3%, N=21), ενώ βρέθηκε ότι το 30.9% (N=29) των ασθενών είχε νοσήσει με πνευμονία στον παρελθόν. Επιπλέον, το 71.3% (N=67) είχε συγγενικό πρόσωπο (Α' έως Δ' βαθμού), το οποίο έχει νοσήσει με καρκίνο. Αναφορικά με το ιστορικό καπνίσματος των ασθενών, μόνο το 6.4% (N=6) δεν έχουν υπάξει καπνιστές, ενώ το υπόλοιπο μέρος ήταν είτε ενεργοί (25.5%, N=24), είτε πρώην (68.1%, N=64) καπνιστές. Επιπροσθέτως, βρέθηκε ότι το 50.0% (N=47) των ασθενών δεν αθλούσαν και το 29.8% (N=28) κατανάλωνε καθημερινά αλκοολούχα σκευάσματα.

Συμπεράσματα: Τα κύρια συμπεράσματα της μελέτης μας βρίσκονται σε γενική συμφωνία με τη βιβλιογραφία. Προσδοκούμε ότι μελλοντικές μελέτες σε μεγάλους πληθυσμούς ασθενών θα συμβάλλουν στην αναγνώριση των κύριων συμπτωμάτων και κλινικών εκδηλώσεων ασθενών με ΚΠ με σκοπό την έγκαιρη διάγνωση και βέλτιστη αντιμετώπισή τους.

CONTACT

Σοφία Αγγελάκη MD, PhD
Καθηγήτρια Παθολογικής Ογκολογίας,
Εργαστήριο Μεταφραστικής Ογκολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης,
Παθολογική Ογκολογική Κλινική, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου
Email: agelaki@uoc.gr
Telephone: 2810392438

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΟΝΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΜΙΑ ΜΟΝΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Αγγελάκη Σοφία^{1,2}, Μοναστηριώτη Αλεξία¹, Μιχαηλίδου Κλείτα¹, Μαλά Αναστασία^{1,2}, Κοτζαμάνη Αργυρώ², Κυριακίδου Αθηνά^{1,2}, Βορριάς Ελευθέριος^{1,2}, Καλμπάκης Κωνσταντίνος², Βαμβακάς Λάμπρος², Μαυρουδής Δημήτριος^{1,2}, Τσιλιγιάννη Ιωάννα^{3,4}

1. Εργαστήριο Μεταφραστικής Ογκολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης, 2. Παθολογική-Ογκολογική Κλινική, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου, Κρήτη
3. Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Κρήτης, 4. Κλινική Κοινωνικής και Οικογενειακής Ιατρικής, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου, Κρήτη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο καρκίνος του πνεύμονα (ΚΠ) αποτελεί την πρώτη αιτία θανάτου από καρκίνο παγκοσμίως. Σύμφωνα με επιδημιολογικά δεδομένα για το έτος 2020, περισσότερες από 300.000 νέες περιπτώσεις καρκίνου του πνεύμονα διαγνώστηκαν και περίπου 250.000 θάνατοι σημειώθηκαν από τη νόσο στην Ευρώπη [1,2]. Τα δεδομένα είναι δυσμενή και για την Ελλάδα όπου κατά το έτος 2020 οι θάνατοι από ΚΠ αφορούσαν το 23.1% του συνόλου των θανάτων από καρκίνο. Παράλληλα, η επίπτωση της νόσου στη χώρα μας, είναι μία από τις υψηλότερες παγκοσμίως [3,4,5], γεγονός που υπογραμμίζει την ανάγκη άμεσης λήψης μέτρων αντιμετώπισης της νόσου.

Η έγκαιρη διάγνωση του ΚΠ αποτελεί σημαντική προτεραιότητα για τη μείωση της θνησιμότητας από τη νόσο. Προς αυτή την κατεύθυνση είναι σημαντική η αναγνώριση των πρώιμων συμπτωμάτων και σχετιζόμενων παραγόντων κινδύνου ΚΠ στον ελληνικό πληθυσμό, έτσι ώστε να βελτιστοποιηθεί η διαχείριση των ασθενών.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της μελέτης είναι να θέσει τα θεμέλια για την έγκαιρη και καλύτερη διάγνωση των ασθενών με ΚΠ με βάση τη καταγραφή του κλινικού ιστορικού και των συμπτωμάτων, από τα αρχεία της Παθολογικής Ογκολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου (ΠαΓΝΗ).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Μεταξύ Οκτώβριου 2020 και Σεπτεμβρίου 2021 εντάχθηκαν στην παρούσα μελέτη συνολικά 94 ασθενείς με διαγνωσμένο ΚΠ που διαμένουν μόνιμα στην Περιφέρεια της Κρήτης και οι οποίοι χρησιμοποίησαν τις υπηρεσίες της Παθολογικής-Ογκολογικής Κλινικής του ΠαΓΝΗ, στα πλαίσια των θεραπειών τους και της περαιτέρω παρακολούθησης της νόσου τους.

Στα πλαίσια της μελέτης πραγματοποιήθηκε αναδρομική καταγραφή δημογραφικών, κλινικών και εργαστηριακών δεδομένων των ασθενών από τα αρχεία της Παθολογικής Ογκολογικής Κλινικής του ΠαΓΝΗ.

Όλοι οι ασθενείς έδωσαν την ενυπόγραφη συγκατάθεσή τους για τη συλλογή των στοιχείων τους. Το πρωτόκολλο της μελέτης έλαβε έγκριση από την αρμόδια Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας.

Τα δεδομένα που προέκυψαν από την καταγραφή χρησιμοποιήθηκαν για στατιστική ανάλυση.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

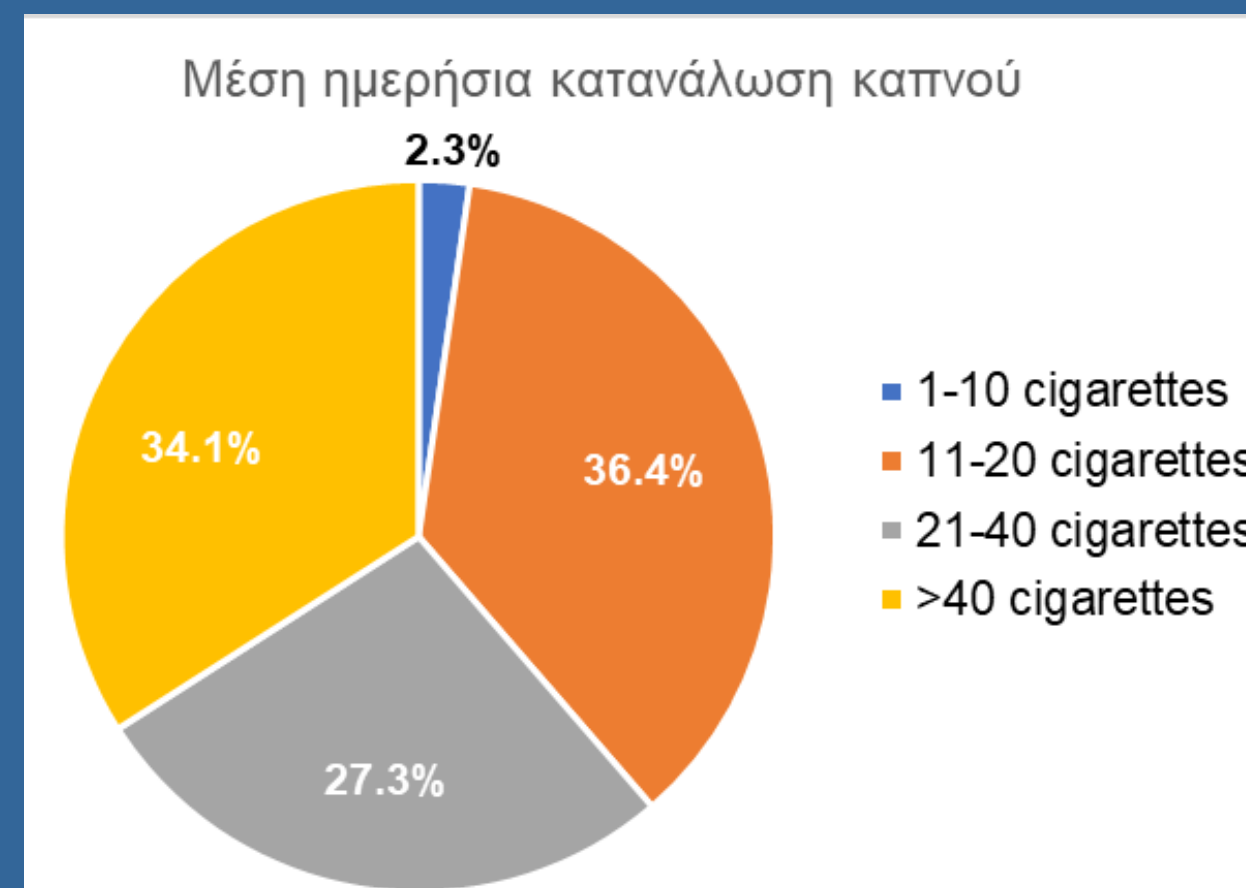
- Το μεγαλύτερο ποσοστό των ασθενών ήταν άνδρες (80.9%, N=76) με μέσο όρο ηλικίας τα 67 έτη (38-86 έτη).
- Το 19.1% ήταν γυναίκες (N=18) με μέσο όρο ηλικίας τα 62.5 έτη.
- Τα συμπτώματα του ΚΠ μπορεί συχνά να είναι μη ειδικά, γεγονός που μπορεί να εμποδίσει την έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία. Επομένως, καταγράψαμε από το ιατρικό ιστορικό των ασθενών τις γνωστές συννοσηρότητες, πριν από την εμφάνιση του ΚΠ, όπως φαίνεται στον Πίνακα 1.

Συννοσηρότητες	Ποσοστό ασθενών (N=94)
Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια	35.1% (N=33)
Πνευμονία	30.9% (N=29)
Υπερτροφική Καρδιοπάθεια	26.6% (N=25)
Στεφανιαία Νόσος	25.5% (N=24)
Σακχαρώδης Διαβήτης	22.3% (N=21)
Γαστρο-Οισοφαγική Παλινδρόμηση	17.0% (N=16)
Αυτοάνοσα Νοσήματα	14.9% (N=14)
Αρθρίτιδα	12.8% (N=12)
Υπερλιπιδαιμία	11.7% (N=11)
Θυρεοειδοπάθεια	8.5% (N=8)
Προηγούμενο ιστορικό κακοήθειας	8.5% (N=8)
Άσθμα	5.3% (N=5)
Υπερουριχαιμία	4.3% (N=4)
Δερματικές Παθήσεις	3.2% (N=3)
HIV	1.1% (N=1)

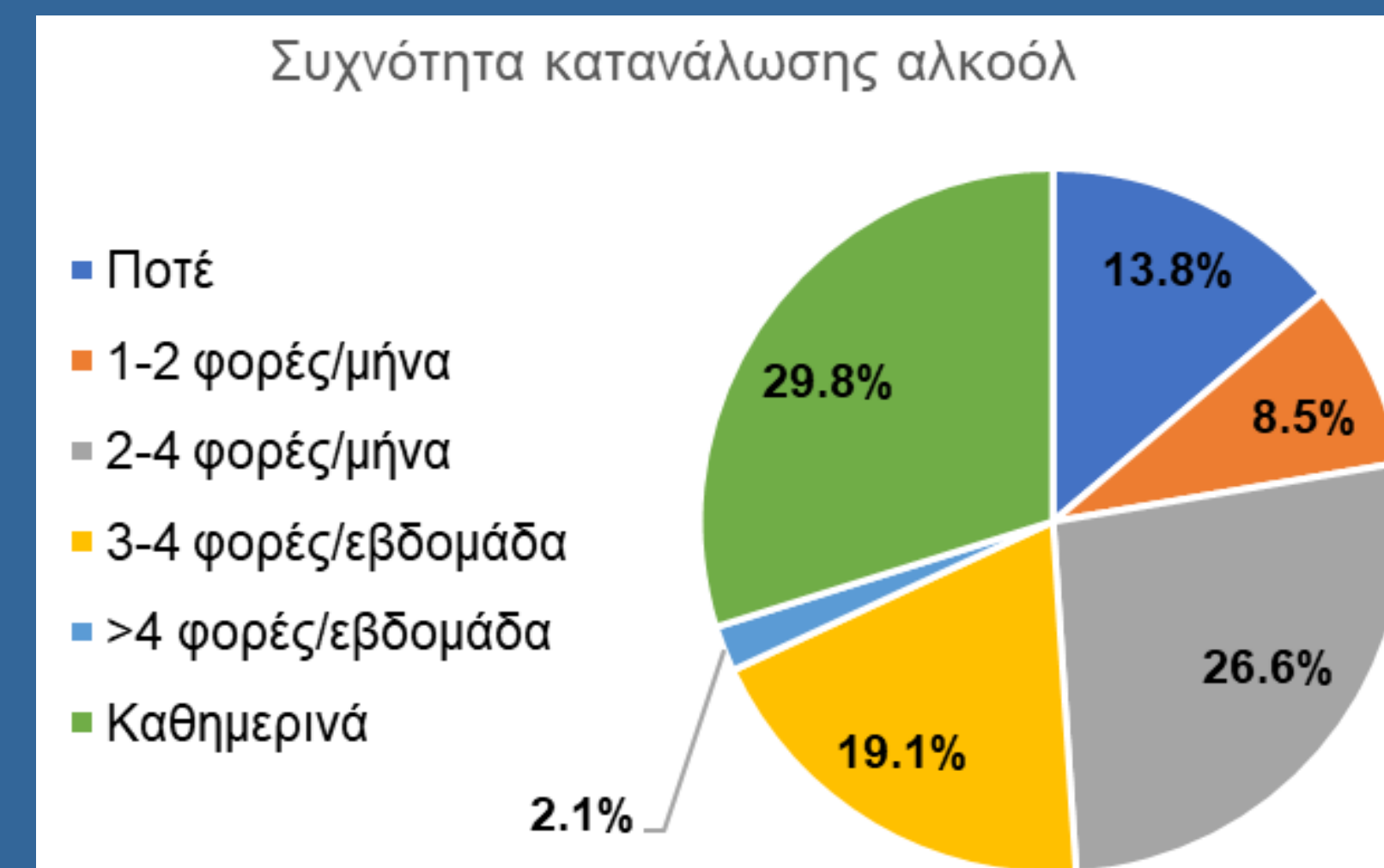
Πίνακας 1. Από τους 94 ασθενείς παρατηρήθηκε ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά αφορούν στο ΧΑΠ (35.1%, N=33), στην Υπερτροφική Καρδιοπάθεια (26.6%, N=25), στη Στεφανιαία Νόσο (25.5%, N=24) και στον Σακχαρώδη Διαβήτη (22.3%, N=21), ενώ βρέθηκε ότι το 30.9% (N=29) των ασθενών είχε νοσήσει με πνευμονία στον παρελθόν.

- Το 28.7% (N=27) είχε ελεύθερο οικογενειακό ιστορικό, ενώ το 71.3% (N=67) των ασθενών είχε (τουλάχιστον ένα) συγγενικό πρόσωπο από Α' έως Δ' βαθμού, το οποίο έχει νοσήσει με καρκίνο. Εξ αυτών, το 55.2% (N=37) είχε συγγενή Α' βαθμού που έχει νοσήσει με καρκίνο, το 53.7% (N=36) είχε συγγενή Β' βαθμού, το 14.9% (N=10) είχε συγγενή Γ' βαθμού και το 4.5% (N=3) είχε συγγενή Δ' βαθμού.

- Οι εικόνες που ακολουθούν αφορούν δεδομένα του τρόπου ζωής των ασθενών με ΚΠ

Εικόνα 3. Έχει βρεθεί ότι και η κατανάλωση αλκοολούχων σκευασμάτων μπορεί να είναι επιβλαβής για την υγεία. Στο πλαίσιο αυτό καταγράφηκε η συχνότητα κατανάλωσης αλκοολούχων σκευασμάτων από τους ασθενείς της μελέτης.

- Όσον αφορά τη σωματική άσκηση, οι ασθενείς της μελέτης αναφέρουν ότι το 25.5% (N=24) επιλέγουν να κάνουν καθημερινά περπάτημα, το 22.3% (N=21) εβδομαδιαίο περπάτημα (2-3 φορές), το 2.1% (N=2) σπάνια αθλούνται, ενώ το 50.0% (N=47) δεν έχουν αθληθεί ποτέ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

✓ Τα κύρια συμπεράσματα της μελέτης μας βρίσκονται σε γενική συμφωνία με τη βιβλιογραφία. Προσδοκούμε ότι μελλοντικές μελέτες σε μεγάλους πληθυσμούς ασθενών θα συμβάλλουν στην αναγνώριση των κύριων συμπτωμάτων και κλινικών εκδηλώσεων ασθενών με ΚΠ με σκοπό την έγκαιρη διάγνωση και βέλτιστη αντιμετώπισή τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Sung H., *et al.* Global Cancer Statistics 2020: GLOBOCAN Estimates of Incidence and Mortality Worldwide for 36 Cancers in 185 Countries. *CA Cancer J Clin.* 2021 May;71(3):209-249. doi: 10.3322/caac.21660.
- Walter FM., *et al.* Symptoms and other factors associated with time to diagnosis and stage of lung cancer: a prospective cohort study. *Br J Cancer.* 2015 Mar 31;112 Suppl 1(Suppl 1):S6-13. doi: 10.1038/bjc.2015.30
- Okoli GN., *et al.* Is symptom-based diagnosis of lung cancer possible? A systematic review and meta-analysis of symptomatic lung cancer prior to diagnosis for comparison with real-time data from routine general practice. *PLoS One.* 2018 Nov 21;13(11):e0207686. doi: 10.1371/journal.pone.0207686.
- Wagland R., *et al.* Facilitating early diagnosis of lung cancer amongst primary care patients: The views of GPs. *Eur J Cancer Care (Engl).* 2017 May;26(3):e12704. doi: 10.1111/ecc.12704. Epub 2017 May 11. PMID: 28497588;
- Zigman M., *et al.* How Timely Is Diagnosis of Lung Cancer? Cohort Study of Individuals with Lung Cancer Presenting in Ambulatory Care in the United States. *Cancers (Basel).* 2022 Nov 23;14(23):5756. doi: 10.3390/cancers14235756.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Μέρος της μελέτης χρηματοδοτήθηκε από τη Περιφέρεια Κρήτης (19638/27/01/2020) και από την «Merck, Sharp & Dohme Φαρμακευτική Βιομηχανική και Εμπορική Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία»